

אחרון של פסח ה'תשס"ו

בסעודת אחרון של פסח הנקרא "סעודת המשיח" ו"סעודת הבעל שם טוב" דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד מענינא דיומא, על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ב' המדבר מגילוי משיח, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, סעודת אחרון של פסח נקרא בפי העולם "סעודת המשיח" ו"סעודת הבעל שם טוב", הטעם שנקרא "סעודת המשיח", על שם ההפטורה שקורין באחרון של פסח, שמדבר מביאת המשיח, וכמו שכתוב (ישעיה י') עוד היום בנוב לעמוד וגו' ויצא חומר מגזע ישי וגו', ואפילו בארץ ישראל שחוגגים סעודה זו בשביעי של פסח, הלא גם מפטירין בשירת דוד (שמואל ב' כ"ב), שנקרא משיח ה', וכמו שמסיים השירה (פסוק נ"א) מגדול ישועות מלכו ועושה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם, והטעם שנקרא "סעודת הבעל שם טוב", על שם הנס הגדול שאירע להבעל שם טוב הקדוש זי"ע בנסיעתו לארץ ישראל, שנסע להיפגש עם האור החיים הקדוש, ורצה להביא את משיח צדקיננו, כי להבעל שם טוב הקדוש זי"ע היה הנפש דאצילות של משיח, ולהאורח חיים הקדוש זי"ע היה הרוח דאצילות של משיח, וביחד רצו להמשיך הנשמה דאצילות של משיח, ולהביא את הגאולה, אבל מן השמים עיכבוהו מלנסוע, והגיע עד סכנת נפשות ממש, כי נפל בידי שודדים, ואוכלי אדם, ורצו להרוג אותו רחמנא ליצלן, ובאחרון של פסח ניצל ממוות לחיים, ולכן חוגגים סעודה זו באחרון של פסח, וקוראין אותו "סעודת הבעל שם טוב", והנה יש לומר, שבאמת שני השמות הם דבר אחד, כי גילוי המשיח, וגילוי הבעל שם טוב, הם מקושרין ומשולבין יחד, וכמובא במכתב שכתב הבעל שם טוב הקדוש זי"ע אל תלמידו הרה"ק ר' יעקב יוסף מפולנאה זי"ע, בעל ה"תולדות יעקב יוסף" (הנדפס בסוף ספר "פורת יוסף"), שהבעל שם טוב הקדוש זי"ע עשה עליית נשמה, והגיע להיכלו של משיח, ושאל אותו, אימתי קאתי מר? ואמר לו, כשיפוצו מעיינותיך חוצה, ויכלו כל הקליפות, ויוכלו כל ישראל לעשות ייחודים ועליית נשמה כמותך, אז יהיה הגאולה, עיין שם, נמצא שביאת המשיח תלוי בהפצת אור הבעל שם טוב הקדוש זי"ע בעולם, עד שכל נשמות ישראל יוכלו לעסוק בייחודים ועליית נשמה כמוהו, והנה ידוע לנו שעיקר דבר זה נעשה על ידי הפצת ספרי רביז"ל בעולם, כי רביז"ל היה נכד של הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, ורביז"ל התחיל לגלות אורו של משיח בעולם, ולהפיץ מעיינות החכמה חוצה, ולעסוק בכריתות הקליפות מן העולם, עד שכל הבריות יוכלו לעסוק בייחודים

ועליית נשמה כמוהו, וכמבואר היטיב בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ב', שהקליפות הם הענגים המכסיין על עיינין, שנבראים מן חטאי בני אדם, ובפרט מפגם הכרית רחמנא ליצלן, והם גורמים ענגים המכסים על עיני האדם, ואין מניחין אותו לראות אלקותו יתברך, ומחמת זה כל אחד נמצא בגלות עמוק ומר מאוד, אבל מיד שמתחיל לעסוק בתפילה באמת, ומוסר נפשו להתפלל אל ה' יתברך מעומק הלב, ובהתקשרות לצדיקי אמת שבדור, על ידי זה מגרש מעל עיניו קליפות אלו, ומתחיל להסתכל באלקותו יתברך, עד שמאירים לפני עיני כל השמות והייחודים של העולמות העליונים, שהם הדי' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, עם ג' כתריהם קס"א קמ"ג קנ"א, שביחד עולם תרפ"ו, שהם בחינת (בראשית מ"ט) בן פור"ת יוסף, בן פור"ת עלי עין, היינו שעל העין, מאירים שמות אלו, נמצא שרביז"ל עוסק להפיץ מעיינות החכמה בעולם, ולכלות כל הקליפות, שהם הענגים המכסיין על עיינין, עד שכל הבריות יוכלו לעסוק בייחודים ובעליית נשמה כמו הבעל שם טוב זי"ע, ועל כן בשעה שהיה הבעל טוב הקדוש זי"ע על הספינה בדרכו לארץ ישראל, ובא רוח סערה לטבוע הספינה, והאניה חשבה להשבר, בא אליו הס"מ, ואמר לו, שיש לו ברירה, או לזרוק את כתביו לתוך הים, או את בתו אדל, ואמר לו בתו, אבא, תזרוק את הכתבים לתוך הים, כי ממני יצא נכד שיכתוב ספרים יותר יפים מהם, וידוע שכוונת אדל היתה על נכדה רביז"ל, כי נכדיה האחרים לא הניחו ספרים וכתבים באריכות כל כך כמו רביז"ל, נמצא שגילוי המשיח תלוי בגילוי תורת יוצא חלציו של הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, שהם ספרי רביז"ל, ואם כן שני השמות של סעודת היום, "סעודת המשיח" ו"סעודת הבעל שם טוב" עולין בקנה אחד, והם דבר אחד ממש.

והנה בהפטרת יום טוב שני של פסח בחוץ לארץ, מפטירים בפסח דיאשיהו, וכמובא בשולחן ערוך (אורח חיים סי' ת"צ), וההפטרה מדבר מיאשיהו המלך, שעליו אמר ירמיהו הנביא (איכה ד') רוח אפינו משיח ה', שגם בו היה בחינת משיח, ועליו מעיד הכתוב (מלכים ב' כ"ג) וכמהו לא היה לפניו מלך אשר שב אל ה' בכל לבבו ובכל נפשו ובכל מאודו ככל תורת משה ואחריו לא קם כמהו, כי הוא ביער את העבודה זרה מארץ ישראל, והחזיר בני ישראל בתשובה, עד שטיהרו את המקדש, והקריבו קרבן פסח ככתוב, ועדות גדול מעיד עליו הנביא, שלא היה מלך שישב בתשובה כמוהו, ואחריו לא יהיה כן, וכעין שמעיד התורה על משה רבינו עליו השלום, (דברים ל"ד) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה וגו', והנה מצינו שמת יאשיהו במיתה קשה מאד, כי נלחם עם פרעה נכה, ולא רצה ליתן לו לעבור בארצו, אף על פי שהיה חרב של שלום, ולבסוף הרגו אותו, וכמו שכתוב (דברי הימים ב' ל"ה) ויזרו המורים למלך

יאשיהו וגו', ואמרו חכמינו הקדושים (תענית כ"ב): מלמד שעשו כל גופו ככברה, וחכמינו הקדושים שואלים (תענית שם), מפני מה נענש יאשיהו, הלא היה צדיק גדול כנ"ל, ואומרים, מפני שהיה לו לימלך בירמיהו ולא נמלך, עיין שם, הרי רואים אך הקדוש ברוך הוא מקפיד כל כך על אמונת חכמים, שאפילו מלך גדול, ובעל תשובה אמיתי, עד שהתורה מעיד עליו, לא קם כמוהו וגו', אף על פי כן היה מוכרח להתבטל לפני הצדיק והנביא שבדור, שזה היה ירמיה הנביא, ולימלך עמו, ולא לערוך מלחמה על דעת עצמו, כי עיקר קיום כל התורה תלוי באמונת חכמים, ובהתבטלות אליהם, וכמו שאומר רבינו"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קכ"ג) שהעיקר והיסוד שהכל תלוי בה הוא התקרבות והתקשרות לצדיקים, עיין שם, ולכן מיד שנטה יאשיהו קצת מאמונת חכמים, נענש בעונש קשה כזו, עד שנעשה כל גופו ככברה רחמנא ליצלן, והנה בשעה שיצתה נשמתו, ראה ירמיה הנביא שרחושי מרחשן שפתיה, וחשב אולי אנב צערו, דיבר כלפי מעלה חס ושלום, והטה אזנו אליו, ושמע שמצדיק עליו את הדין, ואומר (איכה א') צדיק הוא ה' כי פיהו מריתי, ואז פתח עליו ירמיה הנביא ואמר (שם ד') רוח אפינו משיח ה', ולומדים מכל זה לימודים עצומים לעובדא ולמעשה, כי לומדים איך יאשיהו המלך חזר תיכף ומיד על פגם אמונת חכמים, ואמר צדיק הוא ה' כי פיהו מריתי, כי בזה שלא המלכתי עם ירמיה הנביא, ולא היה לי התבטלות מלפניו, בזה מריתי פי ה', כי הצדיקים הדבקים בו יתברך, בתוכם מתגלה פי ה' ממש, ועל ידי שמצייתים אותם, ומקבלים כל דבריהם, נחשב כמקבל דבר ה' ממש, ומיד שקיבל יאשיהו על עצמו דין של מעלה, והצדיק עליו את הדין, קרא עליו ירמיה הנביא, רוח אפינו משיח ה', כי זהו מדריגתו של משיח, לקבל כל הבא עלו באהבה, ולא להרהר אחר מדותיו יתברך, שרק משיח צדיקינו יכניס השגה זאת בעולם בשלימות, כי על פי רוב, כשעובר על האדם צער ויסורי חס ושלום, ובפרט כשעובר עליו יסורים איומים כמו יאשיהו המלך רחמנא ליצלן, אזי נכנס בו קושיות וספיקות חס ושלום, למה עובר עלי כך, והוא בסכנה גדולה שלא יבוא להרהר אחר מדותיו יתברך, אבל כשמתגבר בכל הכוחות להצדיק עליו את הדין, ולמצוא אלקותו יתברך גם בתוך כל צרותיו ויסוריו, אזי יש בו מדרתו של משיח, שהוא בחינת אריכת אפים, שזהו, "רוח אפינו" משיח ה', על ידי בחינת ארך אפים, זוכין להיות משיח ה', כי בתוך כל אחד ואחד יש בחינת משיח (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ע"ח), ועל ידי התקרבות אל הצדיק, זוכה כל אחד ואחד לגלות את בחינת משיח שלו, עד שמוצא את הקדוש ברוך הוא בתוך כל צרותיו, ומודה ומשבח אליו יתברך על ההרחבות שמרחיב לו בתוך הצרות, בבחינת (תהלים ד') בצר הרחבת לי, שבתוך הצרה גופא, הקדוש ברוך הוא במרחיב לי, וזהו היה מדריגת דוד המלך עליו השלום, שהוא משיח ה', וממנו יצא הגואל

צדק, כי עבר עליו צרות ויסורין כל ימי חייו, מקטנותו עד זקנותו, ובכל צרותיו מצא את ההרחבות של הקדוש ברוך הוא, ועשה מהם מזמורי תהלים ושירות ותשבחות אל ה', ואפילו בהצרה הכי גדולה, שרדף אותו בנו אבשלום, ורצה להרוג אותו, אמר הפסוק הנ"ל, בצר הרחבת לי, ושואלים חכמינו הקדושים, מזמור לדוד? קינה מיבעיא לי למימר, אבל מאז שאמר לו נתן הנביא בשם הקדוש ברוך הוא, הנני מקים לך רעה מתוך ביתך, דאג פן יהיה עבד או ממזר שלא ירחם עליו, מששמע שזה בנו, נח דעתו, ומובא בספרים, איזה נחמה הוא זה, הלא יכפול הצער שבנו ויוצא חלציו ממש ירדוף אותו, אבל עיקר הנחמה של דוד המלך היה, שראה בזה יד ה' בהתגלות נורא מאד, כי אין שום דרך הטבע שבן ירדוף את אביו כל כך, כי עבד או ממזר בטבעם הם חצופים ועזי פנים, והיה יכול לתלות רדיפתם בדרך הטבע, אבל כשראה דבר למעלה מן הטבע לגמרי, שבן חביב יתהפך עליו לרודף, בזה ראה התגלות יד ה', ואז ידע שאין לו שום עצה רק לברוח אל השם יתברך ולהסתתר בצל כנפיו.

וזהו עיקר הגילוי של משיח, היינו ההתחזקות בעת שצר ומר לאדם, שזהו ההפטרה של שביעי של פסח, המדבר משירת דוד, ששר שירות ותשבחות להשם יתברך אחר כל הצרות והיסורין שעברו עליו בחייו, וזהו גם ההפטרה של אחרון של פסח, המדבר מביאת המשיח שיצא מגזע ישי, שהוא דוד המלך עליו השלום, כי עיקר הנקודה של משיח הוא ההתחזקות של אדם בתוך כל הצרות והיסורין שלו, והלימוד של משיח הוא הלימוד של אריכת אפים, למצוא את ההרחבות שהקדוש ברוך הוא מרחיב לו בתוך כל הצרות, ומשיח צדקינו יכניס לימודים אלו בעולם בשלימות, והם הם הלימודים של הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, והלימודים המתגלים בתוך ספרי רביז"ל, שמלמדים התחזקות עצום עם כל אחד ואחד מישראל, וכפי שזוכה להכניס בעצמו לימודים אלו, כן יוצא מן הגלות הפרטי שלו, ולהיגאל מכל צרותיו, וכך יגאלו כל נשמות ישראל מן גלותם, והשם יתברך יזכינו לקבל פני משיח צדיקינו במהרה בימינו אמן ואמן.

